

Baanbrekend werk van een huisarts-onderzoeker

Prikkelend onderzoek over hoesten

Simone Paauw

Arts in opleiding tot huisarts en onderzoeker Jochen Cals doet er bescheiden over, maar hij baarde internationaal opzien met zijn onderzoek naar het beperken van het antibioticagebruik bij mensen die met een hoestje bij de huisarts komen.

Van alle huisartsen in opleiding zijn er zestig als aiotho bezig met promoveren. Aiotho's zijn artsen in opleiding tot huisarts en onderzoeker, en een van hen is Jochen Cals (1980). In december promoveerde hij met zijn onderzoek naar het verminderen van het antibioticagebruik bij hoestende patiënten. Dat leverde nationaal en internationaal veel publicaties en media-aandacht op. Op Cals' eigen website staat een indrukwekkende lijst van publicaties in wetenschappelijke tijdschriften en presentaties op congressen. Daarnaast is hij lid van de redactie van Huisarts&Wetenschap en traint hij voor de triatlon.

ZonMw Parel

Morgen ontvangt onderzoeker en huisarts in opleiding Jochen Cals de ZonMw Parel voor zijn onderzoek en methoden voor het reduceren van antibioticagebruik bij hoestende patiënten. De Parel wordt een paar keer per jaar uitgereikt aan ZonMW-projecten die als voorbeeld en inspiratie kunnen gelden voor de honderden projecten die jaarlijks van ZonMw subsidie ontvangen. Cals krijgt de prijs voor een bijzondere aanpak van overbodig antibioticagebruik in de huisartsenpraktijk. Door een vingerpriktest om ernstige infecties uit te sluiten en een communicatietraining voor huisartsen te combineren wordt het antibioticagebruik bij hoestende patiënten teruggebracht. Hierdoor zouden jaarlijks tot 240.000 antibioticarecepten minder kunnen worden uitgeschreven. Inmiddels wordt er hard gewerkt om zijn aanpak breed in te voeren in huisartsenpraktijken.

Jochen Cals studeerde in 2007 af en promoveerde in december 2009 cum laude aan onderzoeksschool Caphri van de Universiteit van Maastricht.

Cals: 'Ik vind het heel boeiend om de opleiding te combineren met onderzoek. Als je kritisch kijkt naar de klachten waar patiënten mee komen, kom je vanzelf vragen tegen op het gebied van onderzoek en therapie. Er wordt relatief weinig onderzoek gedaan naar "al-ledaagse" klachten, mede doordat er niet veel geld voor beschikbaar is. Bijvoorbeeld hoesten, terwijl iedereen wel eens hoest. Het is goed om vanuit de spreekkamer onderzoeksvragen te ontwikkelen.'

Brug

Cals vindt het vooral belangrijk dat hij onderzoek doet waar huisartsen in de praktijk iets mee kunnen. Op die manier maak je een brug tussen wetenschap en praktijk, vindt hij. Onderzoek doet hij om de patiëntenzorg te verbeteren, maar zijn doelgroep is de huisarts. De resultaten uit zijn onderzoek naar acute hoest zijn relatief makkelijk toepasbaar. Cals toonde, samen met zijn team, aan dat het aantal patiënten dat antibiotica krijgt voorgeschreven omlaag kan als huisartsen een CRP-sneltest (CRP: C-reactieve proteïne) uitvoeren om uit te sluiten of er sprake is van een ernstige infectie en als huisartsen een communicatietraining volgen waarin ze leren de verwachtingen van patiënten in kaart te brengen en patiënten gericht informatie te geven. De resultaten komen in de NHG-Standaard Acute hoesten en er is een website, acutehoest.nl, gestart waarop huisartsen vanaf het eind van het jaar een nascholing kunnen volgen.



Jochen Cals: 'Huisartsen zouden vaker de hiaten die ze tegenkomen in hun praktijk als onderzoeksvraag moeten neerleggen bij wetenschappers.'

beeld: De Beeldredactie, Bert Janssen

Shortlist

Het kernartikel over Cals' promotieonderwerp verscheen in British Medical Journal en daaruit volgde veel media-aandacht. Bovendien kwam het artikel in de shortlist van de vier beste artikelen die in 2009 wereldwijd in alle medisch-wetenschappelijke tijdschriften verschenen. Toch geeft Cals niet veel om de status die zijn publicaties hem zouden kunnen opleveren. Cals: 'Het is natuurlijk een hele eer voor het team dat het onderzoek het zo goed doet. Maar publiceren moet geen doel op zich zijn. Interessante bevindingen deel ik graag en ik vind het leuk om wetenschappelijk te schrijven. Ik vind het belangrijker dat de beroepsgroep van het onderzoek profiteert en dat je huisartsen kunt helpen bij het maken van beslissingen. Ik word geïnspireerd door huisartsen die zeggen dat ze aan de slag willen gaan met de resultaten uit mijn onderzoek.'

'Als ik niet veel dingen tegelijk deed, zou ik niet lekker in mijn vel zitten'

helpen bij het maken van beslissingen. Ik word geïnspireerd door huisartsen die zeggen dat ze aan de slag willen gaan met de resultaten uit mijn onderzoek.'


Nadeel

Het is niet eenvoudig om de huisartsenopleiding te combineren met een promotieonderzoek, geeft Cals toe. 'Als je werkt als huisarts zie je het hele scala aan patiënten en aandoeningen. Er zijn maar een paar patiënten die de klacht hebben waar jij onderzoek naar doet. In die zin ben je in het nadeel ten opzichte van collega's in het ziekenhuis die alleen maar mensen zien met een specifieke aandoening. Het doen van onderzoek naast het voeren van

een praktijk is erg tijdsintensief en huisartsen hebben het daar eigenlijk te druk voor, want ze hebben vaak al activiteiten naast de patiëntenzorg. Het zou wel goed zijn als huisartsen vaker de hiaten die ze tegenkomen in hun praktijk als onderzoeksvraag neerleggen bij wetenschappers.'

Zelf vindt Cals overigens niet dat hij het druk heeft. Hij vindt het juist prettig om veel dingen tegelijkertijd te doen. 'Volgens mij doe ik niet zoveel meer of anders dan andere huisartsen. Men zegt dat steeds, maar het voelt niet zo. Als ik niet veel dingen tegelijkertijd deed, zou ik niet lekker in mijn vel zitten. Het geeft me energie en plezier als ik veel dingen combineer en ik word er heel efficiënt van, waardoor het ook haalbaar is. Door mijn onderzoek ontmoet ik nationaal en internationaal veel interessante mensen en ook in de spreekkamer leer ik boeiende mensen kennen. Dat vind ik heel inspirerend. Ik ben iemand die veel dingen leuk vindt. Keuzes maken is daardoor soms wel lastig, ik zou op alles ja kunnen zeggen.'

Aanbiedingen

Ook na het afronden van zijn huisartsenopleiding eind 2011 wil Cals het werk in een huisartsenpraktijk met onderzoek en onderwijs blijven combineren. Al heeft hij een aantal aanbiedingen gekregen voor onderzoek in het buitenland. 'Eerst wil ik hier mijn opleiding afronden. Wat ik daarna ga doen, zien we wel. Alles is een optie. Maar huisartsgeneeskunde is natuurlijk heel landgebonden en dat maakt het ingewikkeld om in het buitenland een huisartsenpraktijk en onderzoek te combineren.' 



Websites met aanvullende informatie vindt u bij dit artikel op www.medischcontact.nl.